

ПЗВО «МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПИЛИПА ОРЛИКА

**СОЦІОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ ТА ФІЛОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри права
Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.
Завідувач кафедри Стекольщикова В.А.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Освітня програма: **Фармація**
Спеціальність: 226 **Фармація, промислова фармація**
Галузь знань: 22 **Охорона здоров'я**

Миколаїв-2021

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про дисципліну	
	<p>Силабус навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)»</p> <p>Спеціальність: 226 Фармація, промислова фармація</p> <p>Галузь знань: 22 Охорона здоров'я</p> <p>Освітня програма: Фармація</p>
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Статус дисципліни	Обов'язкова
Посилання на сайт дистанційного навчання (Moodle)	https://mku.edu.ua/moodle/
Викладач (ПІБ, науковий ступінь, наукове звання, посада)	Грищенко Олександр Володимирович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики
Контактна інформація викладача (телефон, E-mail викладача)	066 055 33 63, 093 98 51 894 olexandr.hry@i.ua
Консультації	Дні консультацій за графіком проведення консультацій / або за попередньою домовленістю
Мова викладання	українська
2. Опис дисципліни	
Анотація дисципліни	<p>«Українська мова (за професійним спрямуванням)» – одна з дисциплін, що передбачає вивчення різних видів ділових документів, набуття студентами навичок їх укладання, засвоєння етикету ділової кореспонденції. Програмою також передбачено оволодіння нормами літературної мови: графічними, орфоепічними, орфографічними, лексичними, морфологічними, синтаксичними, стилістичними та пунктуаційними.</p> <p>Курс української мови за професійним спрямуванням допоможе здобувачам заповнити прогалини в знаннях з рідної мови, сприятиме розвитку їхньої загальної культури мовлення, а також усвідомленому та ґрунтовному оволодінню мистецтвом ведення ділової кореспонденції.</p>
Пререквізити	Визначаються інтегральним характером навчальної дисципліни, міждисциплінарним дискурсом; тісним зв'язком з комплексом базових та гуманітарних дисциплін. Програма враховує набуті здобувачами знання під час вивчення шкільної програми.
Постреквізити	закладає основи фахової мови фармацевта, з перспективою використання здобутих знань у професійній діяльності; продовжує формувати мовну компетенцію, комунікативні навички майбутніх спеціалістів та сприяє становленню національно свідомої особистості.
Формат проведення дисципліни	Очний, змішаний (поєднання традиційних форм навчання з елементами електронного навчання через систему Moodle), дистанційний. Для заочної форми здобуття освіти можливим є поєднання очного та дистанційного форматів викладання дисципліни.
Мета викладання	Метою викладання навчальної дисципліни «Українська мова (за

дисципліни	професійним спрямуванням)» є підвищення мовної компетенції майбутніх фахівців-фармацевтів і забезпечення мовного аспекту їхньої професійної комунікації.				
3. Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми					
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо. ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іноземною мовою (переважно англійською) на рівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність. ЗК 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 10. Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді та з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності.				
4. Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми					
ПРН 2. Володіти комунікативними навичками на рівні вільного спілкування в професійному середовищі й громадській сфері щодо проблем фармацевтичної галузі. ПРН 3. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності. ПРН 8. Здійснювати професійне спілкування державною мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової спрямованості та перекладати іншомовні інформаційні джерела.					
5. Ознаки дисципліни					
Семестр	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Аудиторна робота	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
1	3	90	12	78	екзамен
6. Обсяг дисципліни					
Види навчальної роботи			Загальна кількість годин		
Лекції			Не передбачено		
Семінарські/ <u>Практичні</u> /Лабораторні заняття			12		
Самостійна робота			78		
Всього			90		
7. План вивчення навчальної дисципліни					
Тема	Кількість годин				
	лекції	практичні, семінарські, лабораторні заняття	самостійна робота		
Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування. Мовні особливості наукового стилю. Власне українська та іншомовна лексика. Мовні особливості офіційно-ділового стилю. Автобіографія.	-	1	7		
Тема 2. Історія розвитку української термінології. Терміни та номенклатурні назви у науковому мовленні. Способи творення термінів. Типологія словників. Їх роль у збереженні та збагаченні української мови та підвищення мовної культури та їх види. Заява.	-	1	7		

Тема 3. Фонетичні та орфографічні норми професійного мовлення. Документ та його функції. Критерії класифікації документів. Текст документа. Оформлення сторінки документа. Вживання великої літери у професійному мовленні. Резюме.	-	2	6
Тема 4. Культура професійного мовлення. Жанри публічного виступу. Форми проведення дискусії. Лексичні норми професійного спілкування. Особливості мови професії фармацевта. Службові записки. Доповідна записка. Пояснювальна записка.	-	1	7
Тема 5. Правопис фахових термінів іншомовного походження. Подвоєння та подовження приголосних у фаховій термінології. Багатозначні слова та контекст. Доручення. Розписка.	-	1	7
Тема 6. Фразеологізми у науковому та офіційно-діловому стилях. Порушення фразеологічних норм. Правопис складних фахових термінів. Складноскорочені слова, аббревіатури та графічні скорочення в контексті фахового мовлення. Протокол. Витяг із протоколу.	-	1	7
Тема 7. Морфологічні норми професійного спілкування. Особливості використання граматичних форм іменників у професійному спілкуванні. Закінчення іменників II відміни чоловічого роду у родовому відмінку однини. Труднощі перекладу процесових понять. Службові листи.	-	1	7
Тема 8. Звертання у офіційно-діловому стилі. Особливості використання граматичних форм прикметників у професійному спілкуванні. Особливості використання займенників у професійному спілкуванні. Звіт.	-	1	7
Тема 9. Особливості використання дієслівних форм у професійному спілкуванні. Особливості перекладу дієприкметників у фахових текстах. Запрошення. Оголошення.	-	1	7
Тема 10. Особливості використання граматичних форм числівників у професійному спілкуванні. Зв'язок числівників з іменниками. Розпорядження.	-	1	7
Тема 11. Складні випадки перекладу прийменникових конструкцій. Синонімія прийменникових конструкцій. Синтаксис усного і писемного мовлення. Порушення синтаксичних норм у професійному спілкуванні. Наказ.	-	1	9
Загальна кількість годин		12	78
8. Самостійна робота здобувача			

Тема	Завдання для самостійної роботи здобувачів	Рекомендована література
		<i>Номери джерел з загального списку літератури</i>
Тема 1. Мовні особливості наукового стилю. Власне українська та іншомовна лексика. Мовні особливості офіційно-ділового стилю.	<i>Законспектувати</i>	Основна – 5 Допоміжна – 2, 3, 4, 6
Тема 2. Способи творення термінів. Типологія словників. Їх роль у збереженні та збагаченні української мови та підвищення мовної культури та їх види.	<i>Законспектувати</i>	Основна – 5 Допоміжна – 8, 10, 12, 13 Інформаційні ресурси – 4, 6, 15, 19
Тема 3. Критерії класифікації документів. Текст документа. Оформлення сторінки документа. Вживання великої літери у професійному мовленні.	<i>Законспектувати</i>	Основна – 3, 4, 6 Допоміжна – 1, 3, 5, 7, 8, 11, 13, 16, 17
Тема 4. Жанри публічного виступу. Форми проведення дискусії. Службові записки.	<i>Законспектувати</i>	Основна – 3, 4, 6 Допоміжна – 1, 3, 5, 7, 8, 11, 13, 16, 17
Тема 5. Правопис фахових термінів іншомовного походження. Подвоєння та подовження приголосних у фаховій термінології. Багатозначні слова та контекст. Доручення. Розписка.	<i>Законспектувати</i>	Основна – 5 Допоміжна – 8, 10, 12, 13 Інформаційні ресурси – 4, 6, 15, 19
Тема 6. Правопис складних фахових термінів. Складноскорочені слова, абревіатури та графічні скорочення в контексті фахового мовлення. Витяг із протоколу.	<i>Законспектувати</i>	Основна – 5 Допоміжна – 8, 10, 12, 13 Інформаційні ресурси – 4, 6, 15, 19
Тема 7. Закінчення іменників II відміни чоловічого роду у родовому відмінку однини. Труднощі перекладу процесових понять. Службові листи.	<i>Законспектувати</i>	Основна – 3, 4, 5, 6 Допоміжна – 2, 4, 9, 10, 12 Інформаційні ресурси – 2, 3, 7, 12, 16, 17, 19
Тема 8. Звертання у офіційно-діловому стилі. Особливості використання займенників у професійному спілкуванні. Звіт.	<i>Законспектувати</i>	Основна – 6 Допоміжна – 1, 2, 3, 5, 7, 7, 11, 13, 16
Тема 9. Особливості перекладу дієприкметників у фахових текстах. Запрошення. Оголошення.	<i>Законспектувати</i>	Основна – 3, 4, 5, 6 Допоміжна – 2, 4, 9, 10, 12 Інформаційні ресурси – 2, 3, 7, 12, 16, 17, 19
Тема 10. Особливості використання граматичних форм числівників у професійному спілкуванні. Зв'язок числівників з іменниками. Розпорядження.	<i>Законспектувати</i>	Основна – 3, 4, 5 Допоміжна – 2, 4, 9, 12, 14, 17
Тема 11. Синонімія прикметникових	<i>Законспектувати</i>	Основна – 3, 4, 5, 6 Допоміжна – 2, 4, 9, 10,

конструкцій. Синтаксис усного і писемного мовлення. Порушення синтаксичних норм у професійному спілкуванні.		12 Інформаційні ресурси – 2, 3, 7, 12, 16, 17, 19
9. Технічне та програмне забезпечення (обладнання)		
Здобувачі освіти повинні мати вільний доступ до інтернету й бути зареєстрованими на університетській платформі Moodle		
10. Список літератури		
Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Світлична Є.І., Берестова А.А., Телешкіна О.О. Фахова мова фармацевта. – Х. : Тім Пабліш Груп. – 2012. – 260 с. 2. Телешкіна О.О., Берестова А.А., Тимченко А.О. Фахова мова лікаря-лаборанта: Навчальний посібник. – Х. : Вид-во НФаУ, 2015. – 200 с. 3. Українська мова (за професійним спрямуванням) : підруч. для студ. вищих навч. закл. : у 2-х ч. Ч. 1 : Нормативність як основа літературної мови /О. С. Черемська, В. Г. Сухенко. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. - 226 с. 4. Український правопис / художн-оформ. О. А. Гугалова-Мешкова. - Харків, 2019. - 348 с. 5. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підруч. - 4-те вид., виправ. і доп. / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. - К. : Алерта, 2019. – 696 с. 6. Шутак Л.Б., Навчук Г.В. Культура усного спілкування медичного працівника : [навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III – IV рівнів акредитації] / Л.Б. Шутак, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2014. – 177 с. 	
Додаткова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бибик С. П. Ділові документи та правові папери / С. П. Бибик, Г. М. Сюта. - Х. : Фоліо, 2008. - 493 с. 2. Волкотруб Г. Й. Стилїстика ділової мови : навч. посіб. / Г. Й. Волкотруб. - К. : МАУП, 2002. - 208 с. 3. Волкотруб Г. Й. Українська ділова мова : Практикум / Г.Й. Волкотруб, А. М. Венцковський. - К. : МАУП, 2003. - 156 с. 4. Гуць М. В.Українська мова в професійному спілкуванні : навч. посіб. / М.В. Гуць, І. І. Олійник, І. П. Ющук. - К. : Міжнародна агенція «Веє Zone», 2004- 336 с. 5. Діденко А. Н. Сучасне діловодство : навч. посіб. / А. Н. Діденко. - К. : Либідь, 2005. - 384 с. 6. Загнітко А. П. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування / А.П. Загнітко, І. Г. Данилюк. - Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2004. - 480 с. 7. Іванова І. Б. Українське ділове мовлення : навч. посіб. / І. Б. Іванова. - Х. : ТМ «Парус», 2005. - 448 с. 8. Коваль А. П. Ділове спілкування / А. П. Коваль. - К. : Либідь, 1992. - 280 с. 9. Культура мови на щодень / Н. Я. Дзюбишина-Мельник, Н. С. Дужик, С. Я. Єрмоленко та ін. - К. : Довіра, 2000. -169 с. 10. Мацюк З. О. Українська мова професійного спрямування : навч. посіб. /З. О. Мацюк, Н. І. Станкевич. - К. : Каравела, 2005. 11. Паламар Л.М., Кацавець Г.М. Мова ділових паперів: практ. посіб. / Л.М. Паламар. - К.: Либідь, 2000. - 296 с. 12. Посмітна В. В. Українська мова професійного спрямування : навч. посіб. / В. В. Посмітна. - Х. : Акад. ВВ МВС України, 2008. - 147 с. 13. Плотницька І. М. Ділова українська мова : навч. посіб. / І. М. 	

	<p>Плотницька. - К. : Центр навч. літ-ри, 2008. - 256 с.</p> <p>14. Пономарів О. Культура слова : Мовностилістичні поради : навч. посіб. - 2-ге вид., стереотип. / О. Пономарів. - К. : Либідь, 2001. - 240 с.</p> <p>15. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. Потебні ; Ін-т української мови. - Стереотип. вид. - К. : Наук. думка, 2007. - 240 с.</p> <p>16. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів / С. П. Бирик, Л. Михно та ін. - К., 1997. - 480 с.</p> <p>17. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців : навч. посіб. / С. В. Шевчук. - К. : Літера ЛТД, 2004. - 400 с.</p>
<p>Інформаційні ресурси в Інтернеті</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Портал української мови та культури http://www.slovnyk.net; 2. Український лінгвістичний портал: словники України on-line http://www.ulif.org.ua; 3. Російсько-українські словники http://www.r2u.org.ua; 4. Словники http://www.slovník.com.ua; http://www.slovnyk.lutsk.ua; 5. Вільну енциклопедію вікіпедію http://uk.wikipedia.org; 6. Українські словники on-line на сайті rozum.org.ua: http://www.rozum.org.ua; 7. Список словників української мови: https://litcentr.in.ua/index/0-55 8. Термінологічні словники на сайті gigadict: http://gigadict.com; 9. Українські словники на лінгвістичному порталі mova.info: http://www.mova.info; 10. Українські словники на сайті Словopedia: http://slovopedia.org.ua. 11. Дистанційний ресурс НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.pharmel.kharkiv.edu/ 12. Труднощі перекладу процесових понять [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://y-ra.com/book_suchasne-ukranske-dilove-movlennya_677/42_trudnoshhi-perekladu-procesovih-ponyat 13. Академічний тлумачний словник української мови (в 11 т.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sum.in.ua/ 14. Орфографічний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.slovnyk.ua/ 15. Фармацевтична енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/319/farmaceutichna-terminologiy 16. Латинсько – український словник до курсу фармацевтичної термінології [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://elearning.sumdu.edu.ua/free_content/lectured:35ac5a794f1edeeb6a17e1cd318ee30d99336f9e/latest/336594/index.html 17. Медичний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://medterms.com.ua/ 18. Словник органічної хімії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://posibnyky.vntu.edu.ua/ch_/glossary.html 19. Словник медичних термінів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/2015082666091/meditsina/slovník_medichnih_termini
<p>11. Політика навчальної дисципліни</p>	
<p>Навчальна дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є обов'язковою для здобувачів, які здобувають ступінь вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 226 Фармація, промислова фармація. Здобувач освіти зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням».</p> <p>Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); - списування під час модульного контролю знань заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів); - самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей. <p>Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології; - дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, а також персоналом закладу освіти; - усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та професійної етики. <p>Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - присутність на всіх заняттях, підсумковому модульному контролі є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважної причини). <p>Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання та консультацій (окрім випадків з поважної причини); - відпрацювання пропущених занять з поважної причини відбувається у будь-який час, зручний для викладача, у т. ч. згідно з графіком відпрацювання та консультацій; - роботи, які здає здобувач з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад тематична індивідуальна робота).
---

12. Система оцінювання та вимоги

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Об'єктом оцінювання є рівень засвоєння програмного матеріалу дисципліни різного характеру та рівня складності на проміжних чи заключних етапах його вивчення.</p> <p>Завданням оцінювання є перевірка: рівня засвоєння певного теоретичного матеріалу; набутих навичок виконання різного характеру практичних і розрахункових робіт з опорою на теоретичні знання; уміння самостійно опрацьовувати теоретичний матеріал і осмислювати зміст теми чи розділу; уміння публічно чи письмово представляти певний матеріал (презентація); уміння інтегрувати необхідні знання із дисциплін, вивчених раніше; уміння аналізувати, синтезувати й оцінювати інформацію тощо.</p> <p>Оцінювання поточного і семестрового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «не зараховано») та шкалу ЄКТС</p>
<p>Критерії оцінювання письмової роботи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повнота відповіді або виконання завдання; 2. Рівень сформованості логічних умінь: елементарні дії; операція, правило, алгоритм; правила визначення понять; формулювання законів і закономірностей; структурування суджень, умовиводів, доводів, описів.
<p>Критерії оцінювання роботи здобувачів на семінарських заняття</p>	<p>Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати.</p> <p>Під час дискусії важливі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повага до колег,

	<ul style="list-style-type: none"> - толерантність до інших та їхнього досвіду, - сприйнятливість та неупередженість, - здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента, - ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів, - я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції, - обов'язкове знайомство з першоджерелами. <p>Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.</p>
Критерії оцінювання роботи здобувачів на практичних заняттях	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повнота відповіді або виконання завдання. 2. Рівень самостійності здобувача. 3. Рівень навчально-пізнавальної діяльності.
Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повнота відповіді або виконання завдання. 2. Рівень самостійності здобувача. 3. Сформованість навчально-інформаційних умінь. 4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь. 5. Рівень сформованості фахових вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання).
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль у формі <i>заліку, екзамену</i> здійснюється на основі зарахування всіх виконаних здобувачами завдань (для цього отримані бали сумуються, а їх кількість не повинна бути меншою, ніж 50 % завдань)

Узагальнені критерії оцінювання відповіді здобувача на екзамені

За шкалою ECST	Сума балів	Оцінка за нац. шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів
A	90-100	5 відмінно	Глибокі знання передбаченого програмного матеріалу. Грамотні і логічні відповіді на поставлені запитання. Здобувач приймає правильні рішення при розв'язанні практичних завдань, бездоганно володіє прийомами роботи з устаткуванням, приладами та комп'ютером; самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.
B	82-89	4 добре	Знання суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Здобувач самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.
C	75-81	4 добре	Знання суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Здобувач самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням,

			абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.
D	64-74	3 задовільно	Знання неповні, поверхневі. Здобувач відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
E	60-63	3 задовільно	Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.
FX	35-59	2 незадовільно з можливістю повторного складання	Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.
F	1 -34	2 незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни	Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися при розв'язанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.